

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2399

Vragen van de leden **Kuiken** en **Heerts** (beiden PvdA) aan de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het laten betalen van kosten voor politie-inzet en aangerichte schade door ouders*. (Ingezonden 3 maart 2009)

1

Kent u het bericht «Geweld tegen politie kost ouders geld»?¹

2

Deelt u de mening van rechtssocioloog Timmer dat het «onzinnig» is dat «de samenleving moet opdraaien voor de schade die de geweldsplegers aanrichten als ze agenten te grazen nemen»? Zo ja, hoe gaat u voorkomen dat de samenleving voor deze schade moet opdraaien? Zo nee, waarom niet?

3

Deelt u de mening van rechtssocioloog Timmer dat daders de kosten van politie-inzet en veroorzaakte schade moeten dragen? Zo ja, in hoeverre is dit nu niet mogelijk en wat moet er veranderen om dit wel mogelijk te maken? Zo nee, waarom niet?

4

In hoeverre is het nu al mogelijk dat ouders voor de kosten die veroorzaakt worden door wangedrag van hun kinderen aansprakelijk kunnen worden gesteld? Waar liggen de knelpunten om de door kinderen

veroorzaakte schade op de ouders te verhalen?

5

Is het in het artikel gestelde dat de huidige rechtspraktijk om door middel van een civiele zaak de kosten van de veroorzaakte schade op de daders te verhalen tekort schiet, correct? Zo ja, in hoeverre heeft dit te maken met problemen om in de praktijk een vordering tot schadevergoeding te voegen in het strafproces? Bent u bereid om iets te doen aan deze of andere problemen met betrekking tot het verhalen van kosten van veroorzaakte schade op de dader? Zo nee, waarom niet?

6

Deelt u de mening dat in geval van schade veroorzaakt door geweld tegen publieke dienstverleners, dit direct in de strafzaak meegenomen dient te worden? Zo ja, hoe gaat u dit bewerkstelligen? Zo nee, waarom niet?

7

Bent u bereid in uw hoedanigheid als werkgever zorg te dragen voor een collectieve afhandeling van de schade die is veroorzaakt door geweld tegen publieke dienstverleners? Zo ja, hoe gaat u dit doen? Zo nee, waarom niet?

¹ AD.nl, 2 maart 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie) en minister Ter Horst (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 20 april 2009), Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 2016

1

Ja.

2

Ons uitgangspunt is dat daders van agressie en geweld moeten betalen voor de schade die zij veroorzaken. Wij verwijzen in dit verband mede naar de aanpak van het programma Veilige Publieke Taak van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de aanvullende maatregelen die aan u gemeld zijn in de brief van 10 november 2008¹. Deze aanpak heeft een sterk dadergericht karakter. Het verhalen van schade op de dader is mede een verantwoordelijkheid van de werkgever, in dit geval de korpsbeheerder. Uit de verkenning «Het verhaal bij de daad voegen» die u als bijlage bij de eerdergenoemde brief heeft ontvangen, blijkt dat de bestaande civiel- en strafrechtelijke mogelijkheden nog onvoldoende worden benut. Zo gaan veel werkgevers niet tot verhaal over vanwege onvoldoende kennis en expertise. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wil daarom

bevorderen dat de bestaande instrumenten om schade te verhalen door werkgevers daadwerkelijk worden benut. Dit gebeurt onder andere door werkgevers met een publieke taak te helpen bij het formuleren van het verhaalsbeleid en door het kennisniveau bij werkgevers te verhogen.

3

De wet voorziet in de mogelijkheid om de veroorzaakte schade te verhalen op de daders en/of hun wettelijke vertegenwoordigers. In het wettelijke stelsel van strafrechtelijke handhaving ligt verder besloten dat de kosten van strafrechtelijke handhaving niet verhaald kunnen worden op de plegers van strafbare feiten. Uitgangspunt is dat de pleger van een misdrijf de kosten van zijn eigen berechting niet hoeft te betalen, maar wel gehouden is de schade te vergoeden die het gevolg is van zijn onrechtmatige daad.

4

Wanneer kinderen schade veroorzaken, kunnen ouders aansprakelijk worden gesteld door de benadeelde partij. De wet (artikel 6:169 Burgerlijk Wetboek) maakt hierbij onderscheid tussen een aantal leeftijdscategorieën. De ouders of voogd van kinderen tot 14 jaar zijn in geval van schade die door het kind is aangericht, vervangend aansprakelijk. Het betreft hier een risico-aansprakelijkheid, waardoor de aansprakelijkheid zonder meer een gegeven is. Voor de categorie 14 tot 16 jaar geldt een zogenoemde «dubbele aansprakelijkheid»: zowel de ouders als het kind zelf kunnen aansprakelijk worden gesteld. De grondslag van de aansprakelijkheid van de ouder is gelegen in een vermoeden van foutief gedrag bij het uit te oefenen toezicht. Bij kinderen van 16 jaar en ouder staat de eigen aansprakelijkheid voorop. Hoe ouder het kind, des te logischer dat het kind zélf (ook) financieel wordt aangesproken. De vraag wanneer ouders aansprakelijk zijn, hangt bij deze leeftijdscategorie af van eventuele kennis over het gedrag van de jongere. Indien het kind bijvoorbeeld onverzekerd op zijn scooter rijdt en de ouders weten ervan, dan kan aansprakelijkheid van de ouders aan de orde zijn. Vanwege de vervangende aansprakelijkheid van ouders voor kinderen van 12 tot 14 jaar is het nu

niet mogelijk om bij daders van deze leeftijdscategorie de schade te verhalen door middel van voegen in het strafproces. In het voorstel van wet tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering ter versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces² is hierin voorzien door civiele voeging ten aanzien van de ouders van de minderjarige verdachte mogelijk te maken.

5

Er zijn voldoende mogelijkheden om door middel van een civiele zaak de kosten van de veroorzaakte schade op de veroorzaker te verhalen. Uit onderzoek blijkt echter dat werkgevers met een publieke taak onvoldoende gebruik maken van civiele procedures, hoofdzakelijk vanwege de hoge kosten door de verplichte procesvertegenwoordiging³. In het hiervoor genoemde wetsvoorstel ter versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces is wel een nieuw voegingscriterium opgenomen waarmee het mogelijk wordt dat de strafrechter over meer schadevorderingen beslist. Ook wordt voorzien in de mogelijkheid tot voeging bij ad-informandum ten laste gelegde zaken, die mogelijkheid bestaat nu niet. In de praktijk betekent dit dus een uitbreiding van het recht tot voegen.

6

Wij vinden het belangrijk dat het verhaal van de schade van slachtoffers snel en zorgvuldig kan plaatsvinden. Het indienen van een schadeclaim in een strafproces is een goede manier om binnen een relatief korte termijn een schadevergoeding te verkrijgen. De strafrechter doet uitspraak in de strafzaak tegen de verdachte en over de gegrondheid van de eis tot schadevergoeding. Op dit moment kan niet in alle gevallen een schadeclaim worden ingediend in het strafproces. Binnen afzienbare termijn zullen de mogelijkheden daartoe worden verruimd. Zie het antwoord op vraag 4 en 5 over het genoemde wetsvoorstel ter versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces. Bij de toepassing van het snelrecht wordt reeds zo veel mogelijk rekening gehouden met het gelijktijdig afhandelen van de vordering tot schadevergoeding van het slachtoffer.

7

Het uitgangspunt bij het verhalen van schade is dat de verantwoordelijkheid om de schade op de dader te verhalen blijft bij de individuele werkgever. Er is daarom niet gekozen voor een collectieve afhandeling van de schade. Werkgevers met een publieke taak krijgen wel ondersteuning vanuit het programma Veilige Publieke Taak, zie het antwoord op vraag 2.

¹ Kamerstuk 2008–2009, 28 684, nr. 185.

² Kamerstukken II 2004–2005, 30 143.

³ Zie de Verkenning «Het verhaal bij de daad voegen» van Q-consult, die u als bijlage bij kamerstuk 2008–2009, 28 684, nr. 185 heeft ontvangen.